

De de done ori in septemana: **Joi**-a si **Dominec**'a; era candu va pretinde importantia materieloru; va esi de trei seu de patru ori in septemana.

**Pretulu de prenumeratiune,**  
pentru Austria:

an intregu . . . . . 8 fl. v. a.  
diugetate de anu . . . . . 4 fl. v. a.  
patrariu . . . . . 2 fl. v. a.

pentru Romania si strainetate:  
an intregu . . . . . 12 fl. v. a.  
diugetate de anu . . . . . 6 fl. v. a.

# ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespundinti ai nostri, si de a dreptulu la Redactiune **Stationsgasse Nr. 1**, unde sunt a se adresat si corespundintiele, ce pruvescu Redactiunea, administratiunea se-speditur'a; cate vor fi refrancate, nu se voi primi, era cele anonime nu se vor publica

Pentru **anuncio** si alte comunicatiuni de interesu privat — se responde cate 7 cr. pe linia; repetirile se facu cu pretiu scadutu. Pretiu timbrului este 80 cr. pentru una data se antecipa.

## Memorabilia din Berlinu.

**Budapesta**, in 21/9 fauru 1874.

**Luni-a trecuta** a fost diu'a memorabile candu deputatii **Alsatiei** si **Lorenei**, a acestoru frumoase provincie franceze, rapite de Germania, — toti 15 in corpore intrara in parlamentulu Germaniei din Berlinu si luara locu, intr'o grupa, in stanga estrema. Siepte dintre acesti deputati sunt preoti, cu episcopulu de **Metz Dupont**, si cu celu de **Strassburg Rüss** — in frunte; acestia se presentara in reverendile loru de parada.

Astfelu facu reprezentantii unui poporu subjugatu, ai unui poporu ce are consciinta de sine si tinde a se emancipa; er nu ca si romanii, si anume, deaistii nostri — vai de ei, respiti printre contrarii nostri ca farin'a orbului!

Curiositatea generale era atentita asupra tinentei acestoru demni reprezentanti ai tierii si poporului loru. Nici n'a lipsitu din partea loru in data manifestatiunea cugetului principale alu loru. De locu deputatul **Teutsch** si cu eppulu **Rüss**, a numele tuturor colegilor au presentatu propunerea, ca guvernulu Imperiului germanu, carele la 1871 a anessatu **Alsatia** si **Lorena**, — fora d'a asculta preporatiunile loru asupra acestei cestiuni, acuma in modu suplinitoriu se fiurumatu a consultat votulu poporului: *„ca doresce seu nu anessumea?”*

Totu atunci episcopulu **Dupont** inabba pre presedintele Casei ca: *„fi-va permis lui si celoralti ce nu pricepu ab'a germana, a se servit de timb'a franceza?”* — Responsulu a fost ca — *„Regumentulu nu ierta!”*

Propunerea acestoru demni reprezentanti ai **Alsatiei** si **Lorenei** s'a luatu mercuri la pertractare, unde ea a fostu parata de propunetori — nu cu multe, ar cu poteric argumente. S'a spusu omniloru nemti, ca — *„anessarea facu-va nu corespunde conceptului de dreptate are poporale culte, si ca deputatii tiereloru anessate au venitu se proteste.* Deputatul **Teutsch**, ce e dreptu, a fost inrumatu la ordine de presedintele, dar — cu francheti'a convictiunei viue a pronuniatu ca: *„deputatii Alsatiei si Lorenei sunt tramisi si au venitu la Berlinu, ca se-si dovedesca aderinti'a la paraloru Francia; er forti'a ce li se face*

*— n'o recunoscu, ci pretindu, ca Germania prin annessiune a comis cca mai mare gresiela politica.*

La votare, propunerea francesiloru a fost spriginita numai de poloni si de democratii sociali, si asi'a — firesce — a cadiutu, cum buna ora cadu tote propunerile nostre in Diet'a Ungariei; ba deputatii francesi la propunerea loru tocmai asi'a au fost intrerupti, insultati si vatemati, prin risete si sgomotu, ca si ai nostri de maioritaea magiara! —

De miratu este si demnu de studiatu si de notatu, cum tierele **Alsatia** si **Lorena**, cari fora tota indoiel'a au fost curatu germane, in scurtulu timpu de abia una suta si cati-va ani, catu a statu sub Francia, desi in nemedilocita apropiare si ne'nteruptu contactu si comerciu cu Germania, — fora de nici o presiune din partea francesiloru, pana intru atata s'a asimilatu, in catu astadi nu mai vreu se scia de **Germanismu**, si in catu buna ore — dintre cei siepte reprezentanti ai Lorenei, *„nici unulu nu scia limb'a nemtiesca! „Nix teutsch,”* este parol'a loru.

Atat'a potere atractiva are **Romanitatea**; apoi domni magiari, stepanitori ai nostri de 900 de ani, totu mai nutrescu si astadi nebun'a si credinti'a desiarta, ca — ne vor desnacionalisa si magiarisa pre noi Romanii! Sermanii orbi! —

Totu din siedinti'a de luni-a trecuta a parlamentulu imperiale de Berlinu, mai avemu inca o alta forte insemnata si de asemenea memorabile manifestatiune de notatu.

A fost la ordinea dilei desbaterea proiectulu de lege pentru armat'a Imperatiei germane; deci aci urcandu-se la tribuna celebrulu, vechiulu si pre seriosulu ginerariu-maresialu **Moltke**, elu — in sembure luandu-i cuvintele si argumintele, eta cum a aperatu si recomandat u acelu proiectu de lege:

*„Staturile mari, si mai pre susu de tote Germania, are trebuintia de armata numerosa si poterica. Cea-ce noi am cascigatu in diugetate de anu, va trebui se aperamu diugetate de seclu cu armele.”*

\*) Pentru ca onorab. publicu olu nostru se pricepa, de ce se lucra in legea pentru armata, spriginita de **Moltke**, splicamu urma-

La acesta dechiaratiune nu potemu a nu observat si noi cu **„Tages-Pressa“** din Viena:

*„Aferimu! O pre frumoasa pace acesta, pre care 50 de ani trebuie s'o aperamu cu armele in mana. O astfelu de pace ar fi potutu ave Germania si fora **Alsatia** si **Lorena.**“*

„Dar — care a fost argumentulu principale alu lui **Bismark** pentru necesitatea annessiunei? Precatu ni aducemu a minte, elu atunci vorbia totu numai de *„intarirea fruntariei germane contra Francei*, prin care intarire adeca se se curme ori-ce mai de parte resbelu cu Francesii, si Germania se aiba pace eterna. Astfelu cu totulu suna limba lui **Moltke** astadi. Dupa acesta limba, Germania mai pre susu de tote trebuie se tiena o armata colosala, er poporulu germanu in locu de pace, are se votedie din anu in anu unu bugetu militariu nesuportabile!”

Insa — marele **Moltke** a mai facutu la acesta ocaziune inca si alte confessiuni memorabili. Elu luandu de a rondulu tierele si poporale Europei — juru imprejuru, a aretatu cum tote sunt pline de ne'ncredere catra **Germania** si **Berlinu**. *„Am cascigatu — dise elu — respectulu poporaloru, dar — nu ne iubescu!”*

Asia dieu; are dreptate. Pre tiranii fortiei fizice, nime nu-ii pote iubi. Ce in-

torie: Dupa legea de pana aci, **Germania** a avea a da la armat'a ordenaria totu dupa 100 de suflete l recrutu in fie-care anu, er specele erau normale de capu cu cate 225 taleri, (cam 375 florini dupa banii nostri;) — astfelu statulu ordenariu de presentia ar fi fost se fie pre anu: 401,659 feciori in armata, er costulu intregu: 90.373,275 taleri. Ei, dar in vietia practica s'a doveditu, ca — cei 225 de taleri pentru persona, n'ajungu de felu, si asi'a fiindu ca mai multu nu era votatu, trebuia redusu numerulu presintiei, adeca alu soldatiloru. Acesta este ce nu place lui **Moltke** si — firesce — nici lui **Bismark**, si ce astadatu prin nou'a lege tindu a corege astfelu, incatu parlamentulu se votedie trebuintia intraga, ori cata ar fi aceea — dupa imprejurarii e scumpetii seu efinatatei vietii, o suma, pre care unii o calcula cam cu 20—25% mai ausu. Bugetulu militariu alu Germaniei astadi este cam cu 35 millioane de florini mai mare de catu alu Austro-Ungariei; dupa nou'a lege elu ar fi cu 50—60 millioane florini mai mare. Si — firesce ca, prin acesta urcare, ar trebui se urcamu si noi, deca n'am vre se devenimu cu totulu dependinti de la bunavointia celoru din Berlinu. Dorese, medilocile nostre, facu cu nepotintia urcare! —

vetiatura instructiva acesta pentru domni magiari insolenti ai nostri, deca — nu ar fi surdi la vocea intieptiunii si a adeverului!

Mai incolo intieptulu **Moltke** observat — rectificandu, ca — *„nu dascalii au invinsu la Sadova si in Francia,* — pre cum place lumei a crede, ci — *„a invinsu armat'a,* er dascalii au datu numai *bunu materialu armatei!*

Cu unu cuventu, dupa **Moltke**, statele n'au alta mai buna chiamare, de catu — a armat'a si er a armat'a; er dascalii si scolele nu au alta destinatiune, de catu a preparat materialu pentru resbelu!

Ce mai lume si vietia dragalasia acesta! —

Dar in fine pre ilustrulu ginerari prin minunatele sale confessiuni si splicatiuni — indirectminte splica catu se pote de bine si scopurile de pace a vediteloru seu intelniriloru de astadi ale Imperatorulu, cum specialminte vediat'a ce tocmai are locu la **Petropole**.

Dupa ale lui **Moltke** lamurite ideie — nota bene, caroru acuratu corespunde realitatea pretotindenii in Europa bietele tieri si popora, pentru generatiuni nainte, nu au a se asteptat la usurari de sarcine si la o bunastare — publica si privata, ci — tote potericile si tote incoardarile loru, vietia si assistintia loru are se fie — *„mai pre susu de tote”* — *„dedicate armat'a,* respectivminte — *„pregatiriloru de resbelu!*

Acesta este fericirea, cum ni o dorescu si croiescu potericii din Berlinu si cum ceialalti — vrendu-nevrendu — cautat se o primesca si urmedie!

Poftimu vietia si perfeptiune umanitaria, esita din scol'a filosofiloru germanii! —

**Pesta**, in 21 fauru n. 1874.

In siedinti'a de astadi a Casei reprezentative unguresoi, deputatii fostei granitie militare, anume: **Dr. Costiciu**, **Babesiu** si **Doda**, in urm'a staruiriloru poporatiunei nostre serbe si romane din partile **Panciovei**, si pe temesulu dateloru tramise de acolo, fecera prin celu dantaiu o propunere lunga, specialisatoria de multele abusuri si nedreptati, ce s'au comis prin organele publice si prin partit'a deakista la alegerea din **Panciova**, si resp. nainte si dupa aceea, — cerendu indrep-

## FOISIORA.

Descoperiri mari.

### Urga Murga

(a XII-ea poveste poporala.)  
(Urmare.)

V.

Dar fericirea lui **Urga Murga** nu a tiantu multu, pentru ca muierea lui inca de inainte a fost indragita in imperatulu arapiloru, si acest'a mirandu-se de minunile ale-a facutu **Urga Murga** i-a disu: „Lingusetu pe langa barbatu, si-lu intraba, ca a ce i-sta poterea?”

Muierea s'a luatu cu bine si lingusiri pe **Urga Murga** si l'a intrebatu, ca in ce a poterea de face asi'a minuni, si elu nu-a putu se-i spuna, — inse in cele din urma vedendu ca ea lacrimedia pentru ne'ncrederea sa, si crediendu ca muierii sale i pote spune tain'a, i-a descoperitu poterea anelului de degetu.

Candu s'a innoptatu, si dupa ce **Urga Murga** a adormitu, a venitu imperatulu arapiloru, si a intrebat'o, era ea i-a spusu tain'a, si

elu o a invetiatu, ca se-i fure anelulu pana dorme, si ea l'a furatu.

Atunci muierea cu dragutiulu seu, imperatulu arapiloru, s'au svatuitu, ca se fuga la olala in ostrovulu marii, si se mute casele lui **Urga Murga** acolo, si tienendu-se de mana cu arapulu a intorsu anelulu pe degetu, si a ganditu, ca se se afe ei in ostrovulu marii cu case cu totu, si cele de lipsa, si s'a facutu precum au granditu, si candu au fost ei in ostrovulu marii, arapulu avea frica, ca cineva va vede casele si i va afla, a disu catra ea: „gandesce, ca imprejurulu caseloru se se face ziduri mari!” si ea le-a facutu.

**Urga Murga**, candu s'a desteptatu din somnu, s'a aflatu era in casuti'a sa seraca, — si-cauta iute anelulu, dar neafandu-lu pe degetu, a priceputu, ca ce i-a facutu muierea necredintiosa, si s'a superatu forte dimpreuna cu mam'a sa.

Vediendu gringosia si siorecele pe **Urga Murga**, ca catu-i de superatu l'au intrebatu: „Stapane! de ce esti superatu?” era elu li-a descoperitu tote si li-a disu: „De multu timpu ve chranescu si pe voi, er mie inca nu mi-ati facutu nici unu bine casi sierpele!”

— „Nu ti-am facutu nici unu bine!” —

responsura bidiganiile — „dar dora ti-vom pote face!”

„Plecati dara si cautati!” — li dise stapanulu — „dora veti da de urm'a muierii, si veti afla anelulu!”

Atuncia grengosia si siorecele au plecatu impreuna si au amirositu urm'a loru; si au mersu pana au ajunsu la mare, si aci a luatu grengosia pe siorece in spate si au trecut peste apa in ostrovulu marii, si au aflatu aci zidurile cele mari, si i-au simtitu, ca ei sunt in casele incungurate.

Deci fiindu nopte nu au mai odiehnitu, oi au cautatu pe unde potu intra in laintru, si siorecele a aflatu o crepatura pe sub port'a de la ziduri si a intratu in curte; si a rosu usia dupa usia, pana ce a intratu si in chil'fa, unde dormia muierea cu imperatulu arapiloru. Siorecele s'a suitu atunci in patu, si vedindu ca man'a ei cu anelulu era sub cost'a arapului, a sgariat'o usioru pe frunte, ca se-si scota man'a se se scarpine, si muierea s'a scarpinatatu si a adormitu era; atunci siorecele i-a scosu anelulu de pe degetu, si luandu-lu in gura l'a dusu la grengosia, si i-a spusu cum sta treb'a.

Grengosia s'a bucuratu, si pricepandu

caile siorecelui, a disu: „Acum e rondulu meu, ce se me duou la ei, si se facu batjocura din ei!” Si ea a intratu prin gaurele rose in usie si s'a suitu la ei in patu si ii-a mangitu si morcelitu pe amendoi pe fetia, si esindu la siorece, plecara indreptu, si ajunsera era la tiermuriu marii.

Aci incepura a se svatui, ca cine se treca anelulu peste mare, si remase ca siorecele se-lu duca, pentru ca elu l'a scosu de pe degetu, — si atunci siorecele cu anelulu in gura s'a suitu pe grengosia, si acesta a inceputu a innotat peste mare, si aducendu-si a minte, ca cum a batjocuritu pe muierea lui **Urga Murga** si pe imperatulu arapiloru, a povestitu siorecelui tote faptele sale din patu si au inceputu amendoi a se ride in hohotu de atat'a batjocura, si tocmai candu erau aproape de tiermure, siorecele in risulu seu a scapatu anelulu din gura in mare, si s'a afundatu, si grengosia a vediatu pana l'a inghititu unu pesce.

Ei se superara atunci forte tare, si aruncau vin'a unulu pe altulu si se tenguiau, ca nu potu face nici unu bine stapanului loru, si candu se vaietau mai tare, vediatu pe imperatulu pesciloru langa tiermure, si se dusera

tarea inchisitiunii ce dice că a dispus guvernului — și în contra aceluor organe publice și acelei partite, pentru însăși abuzuri și calități de lege.

Nu știm, deca on. Casa va binevoi a lua în pertractare și va primi propunerea; dar aceea suntem convinsi, că fara atare inchisitiune drepta, adevărul nu se va descoperi, legea nu va fi observată, morala publică va remane desconsiderată; poporul va tamatu.

Dar — la această vom reveni. —

### Budapesta, in 8/20 fauru 1874.

Petrecerea MSale, Domnitoriului nostru în Petropole — nu înceta d'a fi descrisă și comentată prin toate cercurile și foile, din cele mai diferite puncte de vedere.

Multa, foarte multa însemnată se pune pe toastele schimbate la măsă cea pompă, ce s'a datu Imperatului nostru dominec'a trecuta, în palatul de ierna, unde MSa es' o selăsiluitu.

Pomp'a și lussulu acestui palatu și specialminte a salei cei mari, în care s'a ținutu măsă, la care au participatu 240 de persoane, cele mai de frunte ale mării Imperatii și din strainetate, — acea pompa și acelu lussu — i scote pre domni corespondinti din fire și li esalta fantas'ă, încatu prorumpu într'unu tonu, par' că de imni ceresci!

De asemenea domnii reportori admira și es' unu admiratiunii publice — pomp'a teatreloru, baluriloru și iluminatiuniloru — ne mai vedute, — intru onorea altissimului ôpe.

Cu tôte și pre langa tôte — ei nu uită a atinge că: *in cutare și cutare sera, ambii imperati au petrecutu retrasi, in discursu lungu confidentialu.*

Destulu că — stepanitorii muscaliloru, precum se vede, și punu și încorda tôte poterile, pentru d'a încanta și farmecă pre Domnitoriulu nostru; și această face pre unii versati în istori'a politicea a reflectă la primirea — inca mai în cantatoriă și farmecatoriă, ce a facut'o cam nainte de 90 de ani Imperat'ă Russiei Catarina a II. Imperatului Iosifu alu II-lea, și care atunci a fost propriaminte în contra Prussiei, dar — n'a adusu Monarchiei noastre nici unu bine!

Acestea premiti-ndu, eca traducemu aci vorbalminte testulu toasteloru, cum și le-au închinatu ambii Imperati dominec'a trecuta în palatul de ierna:

Imperatulu Muscaliloru redicandu-se, a disu:

„Salutu din anima pre naltulu meu ôpe Franciscu Iosifu Imperatulu; foarte me bucuru pentru infacisirea sa în Petropole și nutrescu aceea respicata sperantia, că reportulu nostru de amicia cătra MSa Imperatulu Vilelmu și cătra Maiestatea Ei — Regin'a Victoria, va garantă pacea lumii pentru lungu timpu.“ —

La această Imperatulu Austriei a respunsu:

„Sentiescu din profundulu animei

mele amicalile cuvinte, pre cari tocmai mi le adresă MSa Imperatulu Alessandru. I dicu cea mai cordiale multiamita pentru primirea amicala, de care m'am impartasifu, și mi redicu paharulu pentru sanetatea MSale Imperatului, Maiesiatei Ei, Imperatesei și pentru intréga Cas'a imperat'ă!“

Impresiunea ce aceste cuvinte, de o eticheta și solenitate oficiosa alea, graite — nu atâtă catra ôspetii presenti, câtă mai vertosu catra Europa, — și asupra noastră, casi asupra fie-cărui cetatoriu de atentiune a trobitu se face desconfinitu este în două directiuni: un'a, că MSa monarclu nostru se titulédia numai Imperatu, — pre candu d. e. Maiestătile Loru din Berlinu asta v'era consecintminte intonau pre Regele Ungariei; — alt'a, că despre Italia și Regele ei, aliatalu Prussiei, nici o amintire nu se face, casi candu acelu bunu frate — nici n'ar essiste

### Budapesta, in 8/20 fauru . 1874.

Desi în remnulu triumtu alu Marei Britanie mai sunt de a se face câte-va pucine alegeri, pentru d'a se completă nrulu deputatiloru parlamentului de 658, totusi dejă cu securitate se calcula proportiunea voturiloru ambeloru partite principali și se iă ca pozitivu, că maioritatea conservativiloru se va urea pan' la 55, fiindu ea astadi dejă 52. Astfelu partit'a liberala va fi reprezentata, cam cu 300 — 303 deputati, ăr cea conservativa cu 355 — 358.

Cei mai multi conservativi s'au alesu proportionalminte în propri'a Anglia; Scotia și Irlandia au alesu în precumpenintia liberali. Si aci ni se obrude banuie'ă, că Anglia propria, carea alege de trei ori atâti-a deputati (494) câtă scotia și Irlandia impreuna, (cam 164,) și care asia-dara predomnesce peste ambele, tocmai pentru d'a impedeacă predominirea acelora prin alegerile liberali, a votatu în partea conservativa.

Ori-cum, Ministeriulu lui Gladstone s'a retrasu, și Disraeli lucra la compunerea noului cabinetu, despre care inea toti cei-ce se pricepu la situatiune, din capulu locului anuncia ca pozitivu, că — de felu nu se va apucă a introduce v'ro alta politica în intru, ci va ținé la cea de pana acuma, croita de Gladstone, și — d'ora numai facia de strainetate și de colonie va urmă o ținuta diferitoria, mai activa. Vederemo!

### Deputatii romani deakisti, si noi.

În fine, dupa unu anu și diumetate de la deschiderea dietei ungueresci în periodulu ei de facia, deputatii romani deakisti ajunsera, de — începă a se vorbi în publicu de oi.

Ei — pôte că vor ținé, cumca este dupa meritulu lor; noi — avemu convictiunea, că este — dupa alu nostru. —

De o suta de ori, dintr'o suta de parti ni s'a disu, că — cei șapte-cptu deputati romani cari s'au alesu prin ajutoriulu, cu medilôcele cele mai spurcate, ale regimului magiaru și ale organeloru sale, și cari deci — naturalminte, cu trupu cu sufletu apartineu partitei deakiste guvernamentali, — ori cum ar senti ei în

privinti'a politice propriaminte luate, în causele strinsu nationali — ar fi romani buni și — pururia gat'a a conlucră cu deputatii nationali, la aperarea intereseloru nationali, de această natura.

Ce e dreptu, în Dieta densii — nici la o ocaziune n'au arstatu această; inea asiă se argumentă, că — nu s'au miscatu, fiindu că din partea celoru nationali nici candu n'au fost invitati la contielegere, informati și îngagiati în atari cause.

Ei bine; noi ni-am propusu, se-ii punemu la proba. —

Adeveratu că, cei mai distinsi și practici ômeni ai nostri ni-au reflectatu, cumca este de prisosu, ma chiar absurda atare încercare — dupa intréga esperiinti'a, întregu trecutulu aceloru frati ai nostri; — inea, facia de promisiunile lor solene și positive, prin programele lor catra alegateri, — ce ajunge credinti'a fora de fapte! — specialminte, candu este ca se se deschida ochii bietului poporu, amagitu și pacalitu. Si asiă, pre candu în conferintiele clubului nostru, altii voiau și propuneau, ca — într'unulu său altulu modu, prin cerere directa a revisiunei legii pentru nationalitate — se dămu érași una data și în acestu timpulu necasuriloru și nevoiloru generali — sumne de viétia și interesare nationala și se ni reclamămu drepturile nealienabili de la despotii ce ni le-au confiscatu, — noi am staruitu cu tóta energ'ă — ca se combinămu unu pasu, celu mai puoainu pretensivu, se formulămu o cerere, cea mai moderata și leiale, apoi se invitămu la conlucrare — și pre frati din taber'a contrariloru, pentru ca se li dămu ocaziune d'a-si manifestă cugetulu și anim'a, ca printr'o fapta eclatante se se dovedesca publiculu nostru, că — ce fel'u, de ce fire și caracteru sunt deakistii nostri!

Astfelu s'a nascutu proiectulu nostru de resolutiune, prin carele — puru și simplu numai am doritu, a aduce a minte domniloru stepanitori, cumca suntemu și noi aci, și cumca avemu și noi interese mari și essentiali, interese patriotice nationali — cele mai genuine, fora de a căroru regulare și satisfacere — este absurdu a crede, că patri'a ar poté se devina secură și fericită; — și astfelu apoi am invitatu cu tóta fratietatea pre deakistii nostri la contielegere, mai adaugăndu-li francamente și respicatu că: deca densii ar set se afe unu altu modu de pasire și mai potrivitu, noi pre bucurosu lu-vomu luă în consideratiune; — astfelu în fine a urmatu refusulu lor, pre care ei insisi l'au datu publicitatei, și prin carele ni dicu două: o data, că comisiunea de 21 n'ar avé chiamarea d'a se ocupă de cestiunea nationalitatiloru, și alt'a, că dispusetiunea, în care se afla astadi Cas'a reprezentativa, n'ar fi calificata de felu, ca nationalitate se pôta asteptă realizarea dorintieloru lor, măcar câtă de juste, și asiă deci, că ar fi a se asteptă unu timpulu, intru carele s'ar poté speră realizarea măcar se numai în parte a postulateloru nationali. —

Unu minutu nu ne potemu îndoi, că

domni deakisti romani s'au grabitu a-si publică refusulu în foile magiare, pentru ca să-ni faca unu meritu din elu; și intr'adeversu foile câte au apucatu a luă notitia de caus'a această, — pe 'ntrecute ii-au și laudatu — atâtă din drept'a, câtă și din stang'a, se 'ntielege totu numai din partea contrariloru pronunciati ai causei noastre!

Ei, domni deakisti nationali ai nostri, potu deci se fia multiamiti: apoi noi inea suntemu multiamiti; ei cu laud'a strainiloru contrari, noi cu — lamurirea ce ni s'a facutu, nôa și poporului, a nume alegatoriloru lor. Căci noi suntemu convinsi, că în intréga natiunea noastră, de la unu capetu alu tierii pan' la celalaltu, nu se va află sufletu de omu, cu mintea intréga și cu anima nestricată, care se nu v'eda și pricepa absurditatea metiveloru și arguminteloru domniloru deakistii!

Comisiunea de 21 se nu fie chiamata a se ocupă de cestiunea nationalitatiloru, pre candu „P. Napló“ însusi ni splică curatu și respicatu, că — scopulu acelei comisiuni est, a elaboră o programa precisa și completa de spre tôte cestiunile de reforme interne. (A se vedé articulu de fondu în numerulu de joia trecutu, precum și celu de erii.)

Si — se asteptămu, se nu facemu, nici stăruiemu ceva intru interesulu vietii noastre nationale — pre câtă timpulu domni magiaru sunt iritati, și pre câtă nu este sperantia, că vom poté și câștigă; — ca și candu — dupa natur'a lucrului și dupa esperiintiele trecutulu, ar mai încapé îndoiéla, că — domni magiaru, de asemenea ca vericari despoti, parăria trebuie se se irite, ori candu li se vor reclamă drepturile confiscate de ei cu forti'a: și casi candu — vr'o data de candu e lumea, despotii din propri'a buna-vointia ar fi emancipatu pre poporale'ă pesate; — casi candu nu chiar portarea magiariloru dela 1848, 1859 și mai vertosu 1866 — facia de monarclu nostru și de Austria — ni-ar fi doveditu eclatantminte că: chiar numai atunci reclama drepturile cu succesu, candu catoriuulu acelora se afla în strimțore!

Vorb'a și adevêrul fapticu e, că domni romani deakisti, n'au venitu la Dieta, și se reclame drepturi nationali; n'au venitu la Dieta pentru interesulu poporului romanu și de aceea — nici n'au facutu pon' acelu ceva în această privinti'a, și nici că vor fau condu-va!

Ei au venitu, ca se dica câte unu „igot“ puternicu, unde cere interesulu naltulu guvernului magiaru, și se traga diurnale și banii de cortelu; éra pre poporu se-n mintiesca și pacalésca și — bast'a.

Acăst'a e, ce ni spune și dovedesce de chiaratiunea deputatiloru nostri romani deakisti.

### Dieta Ungariei.

În siedinti'a de marti, în 17-le curentu, a casei reprezentantiloru dupa presentarea mai multoru petitiuni, deputatulu Lázár Coticu luandu cuventulu aréta, că ministrulu de interne, respundiendu la interelatiunea deputatului Emericu Huszár în caus'a alegării dela Panciova, a dechiaratu, că densulu nu

la elu, și cu umilintia i spusera necasulu, și cu închinatiuni se rogara, ca se li a jute în asiă nenorocire.

Imperatului pesciloru i-a fost mila de ei, și de locu a datu porunca aspra, ca se se adune toti pescii din prejurulu acelu, și li-a disu: „Cine a gasitu anelulu, de locu se mi-lu aduca și deca nu l'a gasitu nime, de locu se mi-lu cautati, căci altcum nu vi sta capulu unde e acuma!“

Grengosi'a și siôrecele nu mai încapeau în pele de bucuria, că unu pesce delocu s'a aretatu și i l'a predatu, éra imperatulu pesciloru li-a datu anelulu, și gringosi'a cu siôrecele multiamindu din anima, s'au îndepartatu, și au ajunsu în pace cu anelulu la Urga Murga în casa.

### VI.

Socrulu lui Urga Murga s'a maniatu foarte tare, că a peritu fêt'a sa cu tôte cele zidite de Urga Murga, și a crediutu, că acest'a e numai unu farmecatoriu, carele i-a prepaditu fêt'a, și i-a disu, că deca în 24 de ôre nu face tôte cum au fost, apoi i taia capulu.

Mai erau câteva ôre pana la timpulu ca se-si p'êrda capulu, și éca deodata intra siôrecele în casa cu grengosi'a și striga: „Sé

traiesci stapane cu sanetate!“ Si predandu anelulu rapitu, i-au povestitu tôte întemplările.

Bucuri'a lui Urga Murga a fost nespusa și li-a disu: „Vedă că pentru că v'am hranitu și crescutu, mi-ati resplatitu bine, că m'ati scosu de la môrte și din rusine, și pentru câtă veti mai trai, veti mancă cu mine la o măsă!“

Urga Murga și-a pusu anelulu pe degetu, l'a intorsu de trei ori în drept'a și a ganditu, ca casele lui se fia la loculu lor, unde au fost, și asiă s'a întemplat.

Candă s'a trezitu muierea lui cu arapulu și s'au vediu pe ostrovulu mării fara case, morceliti și seraci, și vediuă că a peritu anelulu de pe degetulu oi, muierea de rusinea lumii s'a aruncatu în mare.

Éra Urga Murga, dupa ce-si vedidă casele, podulu și fantanele în rendu bunu, și-a mai intorsu anelulu de trei ori și a cugetatu ca de locu se-i vina muierea și arapulu și se-ii iee de scurtu și a venitu numai arapulu pentru că muierea s'a fost aruncatu în apa, și Urga Murga a aretatu tôte socrului seu, și i-a spusu tóta întemplarea, éra acest'a a poruncitu, ca pe imperatulu arapiloru se-lu

lege de codile cailoru și se-lu pôrte prin cetate pana se va prepadă, ér lui Urga Murga i-a iertatu viétia, și l'a pusu mostenitoriu în imperatia, și facendu ôspetiu mare, am fost și eu acole și am vediuu și auditu tôte, căci de nu ar fi asiă, nu asiă povesti. —

### A) Esenplariete.

Acăst'a poveste s'a culesu în mai multe esemplarie, și anume:

1. dela dlu Stefan Ivasicu-Popoviciu, parochu în Goruia, com. Carasiu.

2. dela dlu Ioachimu Josanu, clericu în Sibiu, tramisa prin dlu Ioanu Popescu, prof. de teol.

3. dela dlu Bartolomeiu Bude, invet. în Zernesci.

4. dela dlu G. Proca, inv. în Rasnovu, — ceste sub 3 și 4, tramise prin dlu Ioanu Metianu, protopopu.

5. dela dlu Iosifu Novacu, inv. în Oravitia-montana.

6. dela dlu Georgiu Rugaciu, castelanu la tribunalulu în Oravitia, invetiat. din Il-ladia.

7. dela dlu Nic. Pepa inv. în Opatitia, com. Timisiului.

8. dela dlu Vas. Popu, preparandu în Aradu, tramisa prin dlu prof. Dr. Atanasiu Siandoru.

Éta — 8 poveste tramise, sunt numai un'a, dar astfelu s'au potutu precisă elementele și clas'a ei.

### B) Diferintiete.

„Urga Murga,“ la G. Proca, Suenă Murga la Pepa, éra la celalalti Petru. —

La Ivasicu e arapu, la Josanu e tigauu, la Novacu imperatulu arapiloru, la altii slug'a muierei.

Numele fetei e numai la N. Pepa și se chiama Iléna Cosandiana, ce și corespunde mitologiei vechie și nôue.

La cei mai multi în locu de grengosiă și siôrece e catielu și mitia, — dar la Novacu și Rugaciu, dupa ce a trecut catielulu și mitia peste mare la casele, unde e muierea cu arapulu, începe siôrecele rol'a sa, și anume la Novacu a sositu în tier'a soboliloru, la Rugaciu în tier'a hêtiloru (siôreçiloru) și de aci si-au luat u ajutoriu.

Sierpele mai la toti asemenea, numai la Novacu în locu de anelu e margea, peste ca-

opritu numai stégurile, pre care se afla emblem'a principatului serbesc, ci tóte stégurile straine. Ministrul si a motivatu procedur'a sa, provocandu-se la artículu de lege XXI din 1848. Oratorele cetosce respectivulu artículu de lege si dechiara, ca din acel'a densulu nici cu cea mai mare incordare nu póte ajunga la interpretarea data de ministru, si tocmai din contra densulu scie, ca in sensulu legiloru mai noue, si cu deosebire a celeia, ce tractédia despre egal'a indreptáre a natiunitátiloru, este iertatu oricarei jurisdictiuni si ori carei reuniuni a avé stindartu si enblema propria. Cátu pentru stindartulu nationalu serbesc, densulu dice, ca acel'a este stindartulu, cu care serbiu la provocarea regelui au venit si s'au asediatu aici; pentru ca se ajute la aperarea tierii de inimicii ei de atunci. Din timpulu acel'a a ramasu acestu stindartu in proprietatea patriarhatulu serbesc, ér colorile lui s'au adoptatu de mai multe jurisdictiuni. Ca atare ara au figuratu ele la alegerea din Panciova, si nu ca ale principatulu serbesc.

Dupa ce aréta apoi, ca numai stindartele natiunali serbesci si romanesce s'au confiscatu, ér cele negri galbene purtate de partit'a guvernulu nu, si dupace aréta, ca la alegerea din Panciova nu s'au potutu vedé dependentie de gravitare in afara, ci ca atari tendintie se potu provocá numai prin o procedura, cum este a dlui ministru in casulu din cestiu, indreptédia catra dlui min. de interne urmatóri'a interpelatiune:

Considerandu, ca eu nu potu scóte din artículu de lege XXI din 1848 sensulu, ce i a datu dlui min. de interne in responsulu la interpelatiunea (cea a lui E. Huszár. Rep.) in caus'a alegerei dela Panciova; ci din contra sum convinsu, ca stindartele dela acea alegere nu s'au plantatu acolo din vre o tendintia de gravitare in afara, ci numai in un'a credintia, ca prin acést'a nu se face nimic in contra legii;

Considerandu, ca intrebuintiarea de orice felu de stindarte este iertata jurisdictiuniloru si la ceremoniale bisericesci; si apoi considerandu si acea imprejurare, ca specialu graniti'a militaria stindartulu natiunitáti serbesci nu a fost opritu, ér prin ordinatiunea ministrulu se pune stavila unei libertáti, de care s'a bucuratu si sub regimulu absolutisticu, si ca prin o astfelu de mesura liberalismulu magiaru devine in nume reu nu numai inaintea populatiunei din granitia, si inaintea intregi lumi;

Considerandu in fine ca in timpulu din urma unele autoritati politice au executatu dreptu, — cari nu se potu nici de cum basá pe ordinatiunea ministrulu, precum si acea imprejurare, ca in sensulu amentitulu artículu de lege, stindartulu negru-galbenu inca este a se privi, ca ori care altu stindartu strainu;

mi ieau libertatea a me adresá catra dlui min. de interne cu urmatóriele intrebári:

1. Ce foliu de stindartu intielege dlui min. candu intrebuintédia expresiunile „din afara“ si „strainu“?

2. Are min. cunoscintia, ca capitanatulu orasionescu din Neoplanta a confiscatu unu stindartu cu emblem'a patriarhatulu serbesc, aflatoriu in posesiunea societáti de lectura din Neoplanta?

3. Are min. cunoscintia despre aceea, ca in comun'a Uzdin s'a confiscatu inainte de alegerea din Panciova stindarte, care nu portau nici o enblema, ba nici nu avé nime de cugetu a le intrebuintia?

4. Are min. cunoscintia despre aceea, ca in Aradu si in alte parti s'au confiscatu stindarte nemagiare, care dupa insasi natur'a loculu, unde se aflau eschidéu ori ce felu de presupunere de „gravitare in afara“?

S'au intemplatu tóte acosteia la ordinatiunea ministrulu, si deca da, apoi cu ce dreptu si care este legea, pre carea se basédia? deca nu, apoi are de cugetu min. a ajutá gravamineloru enumerate?

Min. Szapary raspunde indata la acést'a interpelatiune, si dupace aréta, ca a fost necesariu a procede asia, repetiesce, ca elu nu a opritu a nu se intrebuintia numai stindarte serbesci si romanesi, ci totu felulu de alte stindarte, afara de celu natiunali-ungurescu — de sene intielegendu-se, ca in categori'a celoru oprite a caditu si stindartulu imperatescu.

Svetozar Mileticu (standu inaintea tribunei notariloru): „bine, bine“ continua numai astfelu (alarmu in tóte partile, voci: „la ordine“ „la locu.“)

Min. Szapary: Voiu si continua, fara a cauta, deca álui deputatu i place asia, séu nu.

S. Mileticu: Vomu cauta a ni le procurá de nou! (miscare si sgomotu generale. Voci: „la ordine“)

Min. Szapary: dice mai departe, ca despre confiscarea stindarteloru din Neoplanta si Uzdinu are cunoscintia, si ca aceea s'a intemplatu la ordinatiunea lui; despre casulu din Aradu nu are cunoscintia, dar promite a-si castigá. Sustione insa ordinatiunea sa si mai departe pre bas'a amentitei legi.

L. Costicic se dechiara nemultiu mitu cu responsulu ministrulu, si apoi continua astfelu: „Catra care putere esterna gravitédia serbiu? Pana acum s'a ténutu de una atare, un'a din puterile mari europene; de este insa acést'a astfelu, ap i de ce s'a facutu cea mai noua, a dou'a editiune oficiosa si inavutita de peregrinare spre Moscva? (miscare indelunga voci: „asa este obrasnicia, „la ordine“, „la ordine.“) Ce efectu póte avé acést'a ordinatiune asupra poporulu de acolo? (Pulszky: „celu mai bunu“). „Deca populu de acolo va vedé, ca unu ministru ungrescu si a esitu din ori printr'o bucata de pandia dopinsa. . . atunci, eu credu, acést'a ordinatiune póte avé retele consecintie.“

„Eu credu, ca deca honvedulu serbu si romanu va intrá in trupa de honvedi cu o astfelu de indignatiune, apoi dieu acést'a nu póte avé consecintie pline de mangaiere pentru disciplina (o voce: „lu vom impuscá“); pretindu dara a se pune la desbatere meritoria responsulu ministrulu.“

Cas'a insa ia la cunoscintia responsulu ministrulu.

K. Tisza róga pre presiedintele a cere desluciri asupra cuvinteloru rostite de unu deputatu cu ocaziunea responsulu ministrulu Szapary: „la vomu recuceri“ („visszafoglalni), dicendu, ca aceste cuvente trebuescu explicate, pentru ca altmintrelea nu este cu potintia, ca cas'a se le lase nepedepsite.

S. Mileticu: Nu ieau cuventulu pentru aceea, ca m'a provocatu presiedintele (larma mare. voci „la ordine“)

Presiedintele: Am se observu, ca dlui deputatu este detoriu a raspunde, fiendu provocatu de mine in numele casii. Acést'a o pretinde nu numai stim'a facia de mine, ci si facia de casa.

S. Mileticu: Am voitu numai se observu, si am si disu, ca am luat cuventulu numai din indemnulu meu propriu. La observarea facuta de K. Tisza. dechiaru, ca n'am intrebuintiatu cuventulu „a recuceri“ (visszafoglalni); ci „recastigá“ (visszaszerezni.) Deca este ca se dau desluciri asupra acosteia expresiuni, observu, ca precum pana acum, asia si in viitoriu me voiu folosí in actiunile mele numai de medilóce constitutiunali. Si acele stindarte le voiu „recastigá“, si nu „recuceri“ totu pre cale constitutiunale. Stindartele confiscate au colorile patriarhatulu serbesc si au statu sub scutulu Maiestatei Sale. Natiunea serbesca va rogá pre Maiestatea Sa, ca se o ia pe dens'a si stindartele ei sub scutu (larma mare.)

Presiedintele: Credu, ca cas'a se va multumi cu responsulu (aprobare.)

Trecendu-se la ordinea dílei se votédia bugetulu casei pre februaru. Se primesce apoi dupa o discussiune, la care luara parte mai multi proiectulu de lege, pentru acoperirea sumei, ce este a se pláti in modu suplertoriu de tierile corónei ungresci pentru acoperirea speseloru comune pe anul 1872.

Se primesce in fine si proiectulu lui K. Tisza pentru acordarea a 500 de mii spre ajutorarea poporulu necapace de lucru, cu ce siedintia se incheia.

### Budapesta, in 6/18 fauru 1874.

Sunt fórté memorabili si — ni justifica parerea ce am emisu noi la timpulu seu, cuvintele lui „Hon“ de astadi, in privintia cestiunei de passivitate la noi, a nume in Transilvania.

Numit'a foia, in artículu seu de fondu, tractandu aparitiunea miscaminteloru natiunali — chiar in timpulu mai nou, pe candu cu crisele si confusiunile, si luandu cunoascintia despre faim'a ce s'a respanditu, cumea deputatiu natiunali ar fi gat'a a parasí Diet'a magiara, se sprima ca de incheiere — asiá:

„Deca natiunali, prin primirea de officia, in fapta au doveditu plecare d'a essecutá legile, atunci n'are intielesu, ca ei se se retraga de la terenulu constitutiunale, datatoriu de legi. Deca passivisti in acést'a privintia vor se fie consecinti, atunci ei se nu incépa de acolo, ca se plangu, cumca nu sunt destui pre-

fecti, judecatori si alti functionari publici — romani, serbi, slovaci; ci frumosu se renuncie la ori-ce posturi de statu si municipali; caci pre acestu terenu tocmai asia trebuie se dea mana de ajutoriu spre sustinerea constitutiunei si essecutarea legiloru, precum potu influintia crearea acestora la Dieta. Ba inca aci, la Dieta, este cu totul in puterea lor, a-si afirmá puterile derimatórie, pe candu pe tóte celelalte terene cadu sub dispusetiunile legiloru penali!“

Cu tóte acosteia „Hon“ nu s'ar superá, deca deputati natiunali ar estí din Dieta, caci in loculu lor ar vení unguri si absintia natiunali nime nici n'ar crestá-o. —

Noi numai o observatiune avemu; aceea cá] — facemu mare deosebire intre alegerile municipali si intre denumirile guverniale, si — pre cum am mai aretatu la rondulu nostru, ténemu ca prin alegerile municipali, deca este vorb'a de o pasivitate sincera, reala — acést'a chiar mai multu se póte inaintá si afirmá. [Intr'altel credemu, ca logic'a lui „Hon“ este — celu pucinu in teoria corecta.

### Jadaniu, 6/18 fauru 1874.

Onorata Redactiune! Dati — Ve rogu — locu in stimat'a „Albina“, siruriloru mele triste, caci nu voiu abusá, scriindu pre multe, ci numai voiu spune pre scurtu, ce-mi senté anim'a.

O Dumnadieule, dar de unde se si mai iéu dorerea nóstra — cuvinte multe! Parinte din ceru, Tata alu poteriloru, au dóra nu mai vroi, ca si poporulu romanu se ajunga candu-va la unu viitoriu alu Natiunei sale — mai bunu, mai seninu?! O Dóme! pentru ce ne pedepsesci, si — pana candu totu asiá?! Crud'a mórté, ér ni secerá dintre noi pe unu fiu, pe unu bravu fiu, o fióre, o fala, din clerulu adevratu alu poporulu romanu; pe unulu carele in scurt'a sa viétia si petrecerea sa numai de beti doui ani in sinulu nostru, aretá ca numai si numai pentru poporulu seu romanu s'a nascutu si crescutu, pentru a cáru viitoriu si-a alesu carier'a preotiei. Invetiátulu si bravulu preotu alu nostru Georgia Morariu, in 3 fauru si-dede sufletulu in manele Creatoriulu seu, éra in 5 fauru fú immortalatu in Satu-Chinezu, langá altarulu bisericeii de acolo, in fióreia etatei sale abia 27 ani, lasandu dupa sine in doliu pe soci'a sa pré amata Elena, nascuta Craciunescu, cu o fetitia de 6 septemani, mai de parte pe scump'a sa mama, pre aceea carea a speratu se-i fia ei stelpu betraneteloru; in fine pe o sora a sa si intréga famili'a Craciunesciloru, si intregu poporulu romanu — de pretotendintia ce lu cunoscutu, dar mai vertosu din comun'a Jadani, unde elu a servitu altarulu, dar pre care fie-iertatulu de 4 luni a fost parasit' o din caus'a morbulu! —

Cum se nu-lu planga poporulu, cum se nu se imbrace in doliu si se nu se vaiere, candu — abia avú ocaziune a cunósce astfelu de barbatu, adevratu invetiatoriu si ingrigitoriu alu seu, adevratu pastoriu alu turmei cuventatórie, — candu lu-si perdú! Scurtu timpu a fost intre noi, dar la multe si demne

se sufla, ca se face ce cugeta eroulu povestei.

La Rugaciú afora de anelu este si lacatu, — anelulu e numai ca se vina trei vulvuri si se póte pe erou unde voiesce, éra lacatulu e, ca se face zidurile si minunile.

La cei mai multi e, ca Urga Murga cu anelulu zidesce ca prin farmecu, la Novacu dinu smei, la Rugaciú, canduse întórce chei'a in lacatu, vina uriesii, si la porunc'a eroulu zidescu tóte.

Intre poruncele ce le dá imperatulu lui U. M. si adeca faptele acestuia, la Bude e si unu lacu cu pesci, carii verecolindu-se stropescu florile din gradina, — la Novacu in medelulu podulu se face si o manastire cu calugari de auru, carii se cunune pe teneri, la Popu unu delu cu vita, la Rugaciú aduce plime de arama, argintu si auru din padurile sub pamentu.

La unii muierea nu se innéca in apa, ci vine si ea legata de codile cailoru cu dragutul seu.

Enaratiunea la Proca difera, incátu se póte dice unu esemplariu de sene statatoriu, ca la Pepa, de o clasa nóua, pontru ca Iur-

ga Murga e totu aca fiintia vechia mitologica, dar in alta calitate.

In povestele tiparite in Romania, inca nu a aparutu astfelu de povéstá.

Insemnetatea mare, la capetulu osplicatiuniloru se vá poté pricepe.

### C) Filologia.

Urga e Hermes Demiurgus, Murga e Mercuriu, si sunt concepte identice, totu o dieitate. Urga e dela Greci, Murga de la Romanii vechi, si facu o duplicatiune de nume, casi: Iléna Cosandiana, Léna Cosandiana.

Demiurgus (δημιουργος) se deduce din δέμω a zidí, edificá, la Hom. Herólotu, Eurípide, si a organizá, orendu la Hom. Plat., si din έργω = ergo, cu lucru, facu, de aci demiurgeo: cu lucru, ich treibe Handwerk, Demiurgos celu ce face negociu publicu la Hom. Hdt. Plat. si maiestru, pricepatoriu, ereatoriu la Aeschyl. Sofocle, si persón'a cea mai nalta. (Dict. grecu de Rost). Demiurgos a fost deosebi architectu. (Realicu in Iliade et Odysee I. Friedreich p. 415.)

Din Demiurgos a ramasu Urga ce e οργός = lucratoriu si in compositiune urgos

— éra Murga se deduce din Mercuriu, si de origine sunt ambele totu din o radocina.

Murga in sanscritu a insemnatu lucire, de aci in sanscritu e margara, la greci margaris, la romani margarita si adi margea, carea are lucire, si altcum in simbolica margelele representa si stelele. (Andeutungen eines Systems der Mythologie des Orients. F. Nork p. 21). Pe monumintele vechi la Romani a fost scriasu si Mercurios Mircurios, si numai mai tardiu Mercurius. (Preller's Róm. Myth. p. 597.) Deci intra M si r a fost e séu i, si adi la noi e u, ce se póte aretá in multe esemple.

Murga de aci e mai aprópe de Iurga, si acestu cuventu fiindu vechiu, de mfi de ani, eu credu ca s'a stracuratu din antaiulu isvoru. Murga din povesta e sinonimu cu cuventulu de tóta diu'a Murgitulu de séra si de demanétia, si e identicu cu Murgila. Intre tóte povestele tiparite si cele nepublicate numai la P. Ispirescu p. 63 se affa Murgila in societate cu Medianópte, si Diorila, si acestia sunt Serila Medila si Diorila, representa dara Murgila se Serila, lucéferulu de séra.

Pana nu se va constatá prin mai multe poveste, ca Murgila vine in societate cu Medila si Diorila, pana atunci nu-lu affu de bine in societatea acestora, ci trebuie se fia sin uru eroulu de poveste.

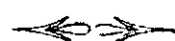
Astfelu Demiurgos Mercuriu e Urga Murga.

La Nic. Pepa e Sucna Murga, carele in povesta capeta fét'a de imperatu, deca va scapa, mantul sórele si lun'a ce au fost furate.

Hermes Socos, adeca Hermes mantuitoriu, scapatoriu e la Hom. in Iliada XX v. 72. Socos [Εἰσοκός] e Hermes insusi (Preller. Gr. Myth. II. p. 308 din sokeo = mantuescu, Dict. Gr. Rost. p. 498, Hermes Sokos F. Nork p. 35). Fiindu ca Sucna Murga in povesta e mantuitoriu de sóre si de luna, eu lu affu ca e Hermes Sokos.

In Baladele mele I. p. 1. e unu erou Riscogelu, carele la poft'a feti face móra si fontana in verfu de munte, si opresce muresiulu a curge. Eu in Riscogelu affu unu Daidalos daco-romanu, unu Hermes Demiurgos.

(Finea va urmá.)



de imitatu fapte bune no-au deprinsu pre noi plugarii! —

O! Cine nu va plange mutarea Ta, sufiere bune si curate, din vietii' a acest'a candu Tu, ca unu preotu fora betranatie, din bratiere poporului acum ca o pasere ceresca, atatu de cu graba ai sburatu si alergatu la Ziditoriulu Teu! — Si cine nu va suspina si lacrimandu nu va striga: Dulce fiu si parinte alu poporului romanu, de ce ne-ai parasitu asi'a de curendu! Dar ce ni implusi anemele de dorere si sufletele de mahnire!

Veniti poporeni plugari, crestini adeverati, cari ati cunoscutu pre celu ce l'am perdutu si cari ati simtitu perderea preotului nostru *George Morariu*, veniti se-i dicemu oftandu catra ceriu: „*Sa-i fie tierin'a usiora — er memoria eterna si binecuvantata intre noi!*“  
*Constant. Barbosu,*  
economu.

### Biserica-alba, in 7 fauru 1874.

(Balulu romanu din Biserica-alba,) tienutu in 31 ianuaru a. c. v. in folosulu scolei romane locale, a fost bine cercetatu, de unu publicu de si nu de totu numerosu, dar cu atatu mai alesu. Sa'la era frumosu decorata si iluminata, — musica militare forte buna, jucatori aveamu in numeru destulu de considerabilu, in catu de secur nici o dama nu se va pote plange ca n'a jocalu destulu. Dintre domne: Toalet'a cea mai eleganta infacisii — ca de comunu, dn'a *Elena Radulovicu*; er dintre dominisioare stralucia *Anca Boborenu*, fiindu mai multe altele forte eleganta. Petrecerea se continua pana catra diua in cea mai buna voia. — Cu acesta ocaziune, la cin'a comuna n'au lipsitu toastele nationali; sirulu acestor'a lu-deschise preotulu localu, romanu, inchinandu in onorea si sanetatea deputatului tienutulu la dieta, *Dlu V. Babesiu*; apoi au furmatu multe altele pentru pre ilustru dd. *Mocionesci*, s. a. s. a. intre cari unulu in sanetatea *Dlu Dr. Mileticu*, si peste totu in sanetatea luptaciloru din partid'a nationale!

S'a mai toastatu — si in sanetatea barbatiloru acelora, cari au contribuitu si concluera la solidaritatea intre Serbi si Romani, de aici si de aiuria. —

Dupa aceea urmara cantari nationali, si cu deosebire de repetite ori se cantu canteculu domnului nostru ablegatu *V. B.* canteceu compusu de-adreptulu de poporu cu ocaziunea candidarei si alegerei, pre care astadi lu-canta micu si mare, serbi si romani, in cerculu intregu. Incheiamu spunendu-ni multiamit'a ospetiloru, de alte nationalitati ce ni-au onoratu cu presentia loru acesta petrecere. —

(mp.)

### Prescurtari de corespondintie si respective rectificatiuni.

De repetite ori, din doue diferite parti, a nume in nrulu 4 alu foiei nostre, s'a facutu reportu, despre unu inconvenientu la institutulu clericalu din Aradu, aretandu-se, cumca acolo se primescu teneri tertiasi, eliminati din gimnasiu seu liceu, si a nume ca acuma de curendu, la indemnulu dlui protodiaconu *Goldisiu* s'ar fi primitu unulu atare.

Acuma vine unu d. studinte de a VIII. clase gimnasiale, cu numele *St. Lele*, carele ni spune — rectificandu, ca acelu teneru ar fi fost unu scolaru forte bunu si de portarea „*cea mai escolinte*, si numai din caus'a seraciei a trebuitu se parasca prolegerile publice si se se inscrie ca privatistu, de unde apoi la indemnulu dlui *Goldisiu*, s'a inscriu si la teologia, unde numerulu oroloru de prolegeri este mai micu. —

Noi nu cunoscemu pre tenerulu din cestiune; ce scimu e, ca — duoi corespondinti ordenari ai nostri din Aradu, de o potri va ni-au descriu primirea sa la teologia ca unu — scandalu! Se intelege deci, ca noi tare ne-am bucurat, deca acelu teneru ar fi, precum ne incredintiedia dlui *Lele*, unu individu cu merite si de demnitate, ca se faca onore clerului! —

Espeptoratiunile dlui *Lele*, in contra corespondintelui nostru f, pre care-lu tiene de unu studinte — chiar tertiasu, — sunt fora totu temeiulu. —

Din Viena, cu datulu 5/17 fauru a. c.

Dlu *Ioanu Slaviciu* ni tramite o scriere destulu de lunga, sub pretestu de *rectificatiune* a celoru publicate in nrulu 8 alu *Albini* in Articululu: „*Cate-va reflexiuni chiarificatorice*“; in fapta insa o polemica in tote partile, si mai vertosu o dascalire si denunciare politica-nationale a nostra.

Cea-ce — dupa atingerea persoanei sale la citatulu articlu din nr. 8, — suntemu detori a publica din lung'a diatriba a dlui *I. Slaviciu* — este atata, ca dea dechiera, cumca de vr'o doue luni petrece bolnavu in Viena, er diariulu „*Osten*“ de cati-va ani — *nici nu l'a vedutu*; — cu tote acestea dd. cu „*cateva reflexiuni*“ din Aradu — nu se sfiescu a dice ca au „*informatiuni positive*“, cumca densulu ar fi fost scriitoriulu cestiunatoru corespondintiu din „*Osten*“, dar ca in fine „*pentru publicu este indiferente, deca deusulu a scriu acele corespondintie — seu ba.*“ „*Si — nu mai pucinu indiferente este pentru dlu I. Slaviciu, deca cine-va crede ori nu crede, ca elu le-a scriu.*“ — Caci „*acei cari lu cunoscu, seu de ce este si de ce nu este capabilu; acei cari nu-lu cunoscu, o vor sci, candu va fi lipsa, er de n'ar fi nici condu lipsa, este de prisosu ca se li-o spuna seu dovedesca!*“

Credemu ca atata ajunge, cu atatu mai vertosu, caci — la consciinta spunemu, ca nici din celalalte cate mai aduce dlu *Slaviciu*, On. publicu alu nostru, ca si noi, n'ar fi in stare a pricepe alta ceva, de catu dera, ca avemu d'a face cu unu omu d'o intipuire confusa si d'o fire stravagante si arogante, cea-ce nu credemu, ca ar pote se fie cuiva placutu, seu de folosu.

Numeru punctulu din urma alu diatribelorulu dlui *Slaviciu*, fiindu ca impare a fi cea mai ascutita sageta a mintei si inimei sale, chiar in contra nostra, — eta i-lu punemu aci intregu, glosandu-lu cu cate unu cuventu:

„... *Nici candu n'am fost, nu sum, si — precum speru — nu voiu fi vrasmasiu alu ideiloru ce „Albina“ pretinde<sup>1)</sup> a representat, si — cu atatu mai pucinu contrariu alu celoru dd. Mocionesci,<sup>2)</sup> pre cari am acutu ocaziune a-i conose in fruntea miscariloru nostre nationali.* — Am condamnatu insa si voiu condamnat, si — dupa potintia am combatutu si voiu combate modulu in care „*Albina*“ — pretinde<sup>3)</sup> a realisa ideile, la cari si eu aderu, si nenorocitele maniere<sup>4)</sup> ale aderintiloru la acestu modu; si nu mai pucinu condamnu si combatu *abusulu*,<sup>5)</sup> ce — dupa *supositiunile mele* —<sup>6)</sup> se face de pung'a si reputatiunea distinsei familii *Mocionesci*.<sup>7)</sup>

Eta aci, in pucine dar meduose tresure si cuvinte — tipulu genuinu alu unui *june modernu genialu*, crescutu — parte mare cu ajutoriulu binefacerei nationale! Mam'a „*Gazeta*“ din Brasiova a pusu de unadi intrebare, ca: merita ore junij nostri — sacrificiale publice? Noi cu esemplulu dlui *Slaviciu* dicemu: Cum naib'a nu!

Er pentru noi, pentru ideile nostre si „*pretins'a reprezentare si realizare*“ a acelora, respundu cei — deja completi 1100 de prenumeranti ai „*Albini*“. — Dlu *J. Slaviciu* cu ale sale idei si moduri si maniere — fie bunu si ducate acolo, unde acelea sunt — acasa, si fie sigur, ca din a nostra parte si-le va pote afirma — fora de a fi candu-va „*combatutu*“ si „*condamnat*“. —

### Varietati.

† (Necrologu.) *Aless. Crainicu*, emerit. capitanu c. r. cu fia sa *Maria*, pruncii acestei'a: *Ioanu*, *Corneliu* si *Sabina Moldovanu*,

<sup>1)</sup> Sic! — <sup>2)</sup> Cate gratia!!! — <sup>3)</sup> „*Pretinde a representat*“ si „*pretinde a realisa*“, si — nu e adeveratu; si — totusi dlu *Slaviciu* le conose acele idei si adera la ele! — Bagu sem'a ca — *nici acest'a nu va fi adeveratu!* — <sup>4)</sup> *d'a trage masc'a de pe faci'a fariseiloru si carturariloru ce inghitu camil'a si strecuru tientiarulu!* — <sup>5)</sup> Prin care abusu ai mancatu si frati'a ta vr'o cate-va sute de florini! — <sup>6)</sup> Dar — nu sunt ale dtale; dtale inca ti stergea mam'a muculu cu catrint'a, candu — din inasemenea inspiratiune le-a avutu si afirmatu — badea *Papp Jiga*, apoi l'au imitatu — *Romacu*, *Besanu*, *Maniu*, si altii asemeni, pon' la dt, carui — er vor mai urma altii, totu cu asemena succesu! — <sup>7)</sup> *Auditi*, domni *Mocionesci!* Grabiti, chiamati pre doftorulu — „*bolnavu*“ din Viena, pre dlu *Ioanu Slaviciu*, ca se ve invetie, cum se vi chivernisiti — pung'a si reputatiunea! —

impreuna cu toti consangeni — anuncia plini de intristare si in celu mai profundu doliu — morda multu amatei soeia, resp. mame **Elena Crainicu**, nascuta **Herbai**, carea in urm'a unui morbu scurtu de 3 zile in 5 fauru, in etate abia de 36 ani — adormi intru Domnulu. *Fie-i tierin'a usiora si memori'a binecuvantata!* —

(„*Temesvarer Zeitung*“) adepa de curendu diaristic'a straina cu faim'a ca: *Episcopu* a nostra de la Caransebesiu are se se mute la Temesiora si apoi se se estinda asupra tuturoru partiloru banatice, ca apoi in Temesiora au se se redice scole teologice si preparandiali, etc. etc. totu lucruri „*supte din degelu*“ cum se sprima nemtiulu despre cele scornite fora temeiu. — Nu ca n'ar fi de lipsa si n'am dorit se fie cum dice „*T. Z.*“ dar — pentru ca tocmai astadi abia ni este fertatu a si cugeta la asemea intemulare.

(*Auditi, pona unde am ajunsu in Ungaria, drag'a de ea, patri'a nostra comuna!*) *Cass'a* centralu de economii din Temesiora, firesce essistandu pentru actionarii si publiculu seu, si-a facutu reportulu despre rezultatulu operatiuniloru sale pe 1873 — casi totu de a un'a, in limba germana, si l'a tramisu si foiloru magiare. Apoi — sciti ce dice „*P. Naplo*“ la acest'a! Dice, ca *reporturile ce i se vor tramite din ori care parte a tierii, in alta limba de catu cea magiara, le va. aruncat sub mesa, fora mdecar se le cetesca.* — Eta vi tiara poliglota, cu poporatiuni indoiti mai numeroase nemagiare! Eta-vi fratietate si liberalismu magiaru!

— In *Societatea „Petru-Maioru“* dominica in 22 fauru 4 ore d. a. *Ioanu M. Rosiu*, juristu de anulu a 4. va ceti, „*Despre Romani*“, schitia istorica dupa *Kohl*.

(*Avisu bibliograficu.*) Cei ce dorescu a-si procura „*Instructiunea pentru inventatori la tractarea cartiloru scolastece, de Basiliu Petri*“, binevoiesca a se adresa, incungiurandu librariile speculante, deadreptulu la autoriu in *Sibiu* (*Hermanstadt*), tramitiendu cu asemnate postali cate de unu esemplariu 50 cr. v. a. dupa primirea carora cartea se va espeda franco.

Nr. 11. **Societatea pentru cultura si literatur'a romana in Bucovina.**

(*Escriere de concursu.*) Adunarea generala a Societati pentru cultura si literatur'a romana in Bucovina tienuta intr'a 3/15 ian. a. c. a votatu pentru anulu politicu 1874 *trei stipendie*, cate cu 200 fl. v. a. pentru studinti romani bucovineni, cari cercetedia cursulu juridicu la facultatea din Viena.

Devenindu doue stipendii vacante, se escrie cu acest'a concursu pentru aceste doue, deocamdata pe timpulu dela 1. ianuaru pana la finea lui iuliu, computandu-se cate 20 fl. lunariu. Concurintii au a se adresa la Comitulu Societati in Cernauti pana in 17 fauru. 1 mart. a. c. providiendu cererile lor cu armatoriile alegate:

1. Marturia de botesu; aretandu potentulu ca este indigenu bucovineanu, de relegiunea ortodossa-orientala;
  2. Testimoniu de maturitate, seu de primulu essamenu de statu.
  3. Indicele, documentandu ca este inscriu la facultatea juridica din Viena. —
  4. Adeverirea, ca cunoscu deplinu limba romana.
  5. Marturia despre seracia. —
- Comitulu Societati peotru cultura si literatur'a romana in Bucovina. —  
*Cernauti*, 28 ianuaru, 9 februaru. 1874.  
*M. Calinescu*, mp. *I. Calinicu*, mp

### Piatia de vite.

Dupa-ce in nrii precedinti, am aretatu pretiurile piatielor de efapte seu hartii de valore si de grane, venimu astadi data cu unu scurtu reportu despre pretiurile vitelor, ce se consuma mai de comunu.

Aceste pretiuri le scotomu din reporturile oficiose despre piatia de alalta-ieri, joi in 19/7 fauru.

*Vite Cornute* au fost destulu de multe si s'au vendutu 1074 de boi, parchi'a cu 115—320 fl; vace cu lapte s'au vendutu 172, de la 68, pon' la 200 fl. de capu; bivoli s'au

vendutu 71 de capete, parchi'a cu 1101 pon' la 225 fl. — Carnea de bou si de vaca s'a vendutu — magi'a de la 27 fl. 50 cr. pon' la 31 fl.

*Piatia de porci* asta septemana a fost pucinu cercetata. S'au vendutu 4100 de capete, si adeca magi'a celoru vti cu cate 32 fl. 50 cr. pana la 37 fl. *Slanin* a s'a datu magi'a cu 44 fl. untur'a de porcu cu cate 42 — 46 fl. de magia. Unsorea de porcu, adusa din America, este multu mai eftina, pona diomu la 35 fl. magi'a.

Vitiei, oi, mnei si purcei — inca au fost pucini in piatia; dar pretiulu acestor'a este mai multu arbitrariu si — nu s'a notatu oficialmente.

Carnea de oia s'a platitu magi'a cu cate 22-24 fl; carnea de vitielu cu cate 28, 29, 30 — 32 fl magi'a; mnei si purceii s'au vendutu — dupa calitate, de la 6 — 12 fl. parchi'a.

Despre grane si de la bursa avemu nota pre scurta, cumca pretiurile merou dar forte merou se urca. Petrecerea *MSale* in *Petropole* a fost la inceputu de buna indintia asupra piatiei de valori in hartia; dar — pretiurile nu se sustienu nici doue zile constante. Agiulu er a mai scadiutu, si astadi se notedia 105. 50; galbini 5 fl. 26 cr. napoleoni — 8 fl. 95 cr. —

## Publicatiuni tacsabili.

### Insciintiare si recomandare!

**Ioanu Belesiu**, advocatu in legile comune si cambiali, si-a deschis cancelaria advocatiale in *Aradu*, „*strada tiarcei*“, (szarka-uteza,) nr. 12. Deci cu tota stim'a si-ofere onoratului publicu serviciile sale advocatiale, in veri ce cause de intrevenire si aperare — pe cale judecatorasca, administrative, ori si privata, apromitiendu elu intru tote cea mai deplina interesare — cu zelu si credintia. — 1—3

### Concursu.

Pentru intregirea parohiei gr. or. rom. in *Glimbaca*, cottulu Severinulu, se publica concursu cu terminu de *siese* septemane dela prim'a anuntiare in „*Albina*.“

Dotatiunea se cuprinde din *Stol'a* indatinata, birulu anualu dela 200 case a 40 cr. 1/2 Sesiune de pamentu parochialu si cartiru naturalu in stare buna, cu gradina de legume.

Concurentii au se instruedie petitiunile amesuratu ord. ven. *Consist. diecesanu* din 3/7 maiu an. tr. nr. 499, cu tote documintele originali, adresandu-le *Sinodului parochialu*, prin protopresbiteratulu *Caransebesiulu*.

*Glimbaca*, in 29 ianuaru 1874.

2—3 *Comitetulu parochialu*, in contielegere cu *Pre on. D. protopresbiteriu Nicol. Andreevicu*.

### Concursu

Pentru statiunea invetiatorasca din *Comun'a Sacosiu-turcescu*, protopresbiteratulu *Jebelului*, se escrie concursu cu terminu de *siese* septemane dela antai-a publicare in „*Albina*.“

Emolumentele sunt: 105 fl. v. a. in bani, 30 meti de grau, 30 meti de cucurudiu, 100 lb. de clisa, 100 lb. da sare, 25 lb. de luminari, 10 stengeni de lemne, din cari are a se incaldi si scol'a, 4 jugere de pamentu aratoriu, cortelu liberu cu 1 jugeru de gradina.

Doritorii de a ocupa acestu postu, sunt avisati: suplicele instruate in sensulu Statutulu org. bis. si adresate *Comitetulu parochialu*, a le tramite dlui protopres. *Alesandru Ioanovicu* in *Zschel*.

*Sacosiu-turcescu*, in 25 ianuaru 1874.  
3—3 *Comitetulu parochialu*.

### Respunsuri:

*Mai multor'a*: Acolo, unde vre-unei societati seu reuniuni tramitemu foi'a nostra gratis, unde deci o potu ceti toti ceice au post'a d'a o ceti, — nu potemu se mai damu esemplaria gratis inca si unoru particulari.

*Dlu C. B. in Jadani*: *DTa* — nu ni aducemu a minte se fi cerutu. Acuma am facutu dispusitiune se-ti se tramita. Dar — cine se aibe creditu, deca nu barbati ca *DTa*! —

*Domniloru ce se interesedia de portretulu lui Ianou*: Abia astadi am primitu avisatele 1500 esemplaria. —